

Загалом два формати влади, що реалізуються на території місцевого самоврядування, – муніципальний і державний, – мають як спільні, так і відмінні риси [1–2]. *По-перше*, хоча за походженням муніципальна влада має спільні ознаки з державною, тобто чітко встановлено її адміністративні межі, а також зафіксовано в законах права і обов'язки, владні повноваження, майно і засоби для їхньої реалізації, муніципальна влада відрізняється від державної значною деталізацією, конкретністю, прив'язаністю функцій до певного місця.

По-друге, муніципальна влада підпорядковується як державі, так і територіальному співтовариству і діє «з дозволу держави» та на основі «довіри населення». «Дозвіл держави» передбачає законодавче визначення компетенцій, прав, обов'язків муніципалітетів і засобів для їхнього виконання, муніципального майна. У низці країн практикується навіть судово відповідальність муніципалітетів як юридичних осіб за підтримання добробуту місцевого співтовариства на рівні встановлених нормативів. «Довіра населення» – це не лише можливість для місцевої влади бути обраною чи право громадян відкликати її окремих представників, а й підпорядкованість населення рішенням, що приймаються муніципалітетом у межах його компетенцій.

Нарешті, *по-третє*, муніципалітет – влада підзаконна, тобто не може самореформуватися. Будь-які значні зміни в устрої муніципальної влади передбачають законодавчий дозвіл з боку держави.

Список використаних джерел:

1. Бабаєв В. М., Волик С. В. Міжнародні спортивні змагання : механізми державного впливу на регіональний розвиток : [моногр.] / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : НУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 213 с.
2. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти : [моногр.]. Харків : ХНАМГ, 2010. 306 с.

УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯМ ТА УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ: НАПРУГА СУПЕРЕЧНОСТІ

Шевченко Я. С.

Науковий керівник – Корженко В. В., д-р філос. наук, професор

Урбанізаційні процеси початку ХХ століття, а також використання неадекватних і неефективних моделей муніципального управління, призвели до *кризи зростання* великих міст. Зі свого боку, це спричинило виникнення конфлікту між масовим виробництвом і його інфраструктурним забезпеченням: транспорт, енергопостачання, комунально-побутове й соціальне забезпечення. В останню третину

XX століття перед людством постала нова проблема, яка буде панівною в недалекому майбутньому, – досягнення «меж росту» (Римський клуб), тобто такого стану всіх без винятку суспільних інститутів, коли соціально-економічні наслідки розвитку суспільства стануть нерегульованими й непередбачуваними. Ця проблема спричинила широкий резонанс наукової громадськості та управлінців-практиків, змусила по-новому переосмислити теорію стратегій сталого розвитку сім'ї, територіальної громади, регіону, держави, європейського співтовариства, світу загалом [2].

І лише в кінці XX – на початку XXI ст. на європейському континенті стали домінуючими тенденції стійкого розвитку міст, з'явилися інноваційні практики соціального партнерства. Перехід до фази постіндустріального розвитку дозволив великим містам не лише зберегти своє значення як центрів інтенсивного соціально-економічного та культурного зростання, але й стати джерелом нових орієнтирів цивілізаційного поступу. Сучасне інформаційне суспільство, як «суспільство знань», з його «культури інтелекту» здатне адекватно відповідати на будь-які виклики сучасного світу [3–4].

Водночас прискорення науково-технічного прогресу й інтенсивні демографічні процеси другої половини XX ст. вплинули на якісні зміни у внутрішніх складниках наявних містосистем і швидке зростання їхньої кількості. Міста стали відігравати провідну роль у розвитку як держав, так і цілих регіональних сегментів геополітичної карти світу. Фактично, великі міста створили новий цивілізаційний феномен, властивий індустріальній стадії розвитку суспільства, що отримав назву «мегаполісу».

Управління великим містом характеризується головною соціальною суперечністю – між процесами управління функціонуванням та управлінням розвитком, тобто між *сучасним* станом міста (його функціонуванням) і *майбутнім* міста (його розвитком). Ця суперечність здатна або стимулювати розвиток містосистеми, або істотно гальмувати його, адже за умови постійної обмеженості ресурсів (щобільше в трансформаційному суспільстві) «майбутнє» відволікає значні ресурси вже сьогодні, а бажаний результат може бути значно віддаленим у часі. Щоб вирішити цю суперечність, необхідно впроваджувати сучасну інвестиційно-інноваційну модель управління містом та науково обґрунтовані механізми докорінних перетворень містосистеми, що базуються на раціональному узгодженні цілей, усвідомленому визначенні якісних і кількісних критеріїв функціонування й розвитку міста, вимагають перманентних пошуків

новітніх соціальних технологій, а також створення відповідних умов для їхнього ефективного впровадження.

Управління великими містами зумовлене необхідністю вирішувати загальні питання місцевого значення, тобто виконувати передбачені законодавством функції муніципального самоврядування з метою задоволення життєвих потреб населення адміністративно-територіальної одиниці. У сучасних умовах функціонування будь-якої адміністративно-територіальної одиниці та управління нею пов'язане з вирішенням соціально-економічних проблем і становить собою загальне соціально-економічне управління.

За умов більш-менш чіткого розподілу органів місцевого самоврядування на представницькі й виконавчі практично неможливо «у чистому вигляді» виокремити органи, що вирішують тільки питання місцевого значення або здійснюють тільки окремі державні повноваження, органи, що самостійно приймають рішення, та ті, що тільки забезпечують діяльність інших органів і посадових осіб.

У зв'язку з необхідністю організації ефективного управління, територія будь-якої держави поділяється на адміністративно-територіальні одиниці, управління якими здійснюють або державні адміністрації, або органи місцевого самоврядування, їх виконавчі органи, що обираються населенням відповідних адміністративно-територіальних одиниць. Можливим також є комбіноване управління, коли на одному територіальному рівні одночасно функціонують як державні адміністрації, так і органи місцевого самоврядування.

На вибір системи управління на місцевому рівні впливають такі чинники, як державний режим, форма державного устрою, розмаїтість підходів до розуміння сутності і походження державної влади, розподіл адміністративно-територіальних одиниць на «природні» та «штучні», національні й історичні особливості, а також соціально-культурні традиції тощо. Ці системи ґрунтуються на різних принципах взаємодії і взаємовідносин місцевих органів влади між собою та з центральними органами влади [1].

Базовим у систематизації і класифікації місцевого самоврядування на сьогодні вважається досвід країн Заходу. Західні моделі місцевого самоврядування базуються на різному розумінні, з одного боку, державної влади, а з іншого – місцевого самоврядування. Різняться також підходи до визначення статусу адміністративно-територіальних одиниць, визнаних законом як «територіальні колективи», під якими розуміють відносно стабільні суспільно-політичні об'єднання громадян, що постійно мешкають на одній території. Тільки за цих умов передбачається створення виборних

органів місцевого самоврядування. У деяких країнах вони співіснують із призначеними «центром» губернаторами, комісарами, префектами та ін. Якщо ж адміністративно-територіальне утворення не одержує статусу «територіального колективу», то управління в ньому здійснюють призначені «згори» посадові особи, що виконують водночас функції контролю над законністю дій органів самоврядування нижчого рівня. У першому разі такі утворення називають природними, у другому – штучними [2].

З досить умовним поділом адміністративно-територіальних одиниць на природні та штучні пов'язані також значні розбіжності організації управління на місцях. Потрібно зазначити, що природними одиницями системи управління на Заході вважають різноманітні поселення: села, селища, міста тощо, де люди історично «природно» згрупувалися для спільного життя і де вже досить давно сформувався традиція виборного управління. Виокремлюють декілька типів «природних поселень». У наш час такі одиниці зводяться громадами, комунами, хоча серед них є й мегаполіси. Штучними одиницями вважають райони, області, провінції, округи та інші, що створені «згори» правовими актами державної влади в процесі районування території держави, але таке районування може здійснюватися і з урахуванням історичних традицій [1].

Природні одиниці включають лише органи місцевого самоврядування. Винятки, звичайно, можуть бути, однак вони зумовлені або надзвичайними обставинами (наприклад умовами надзвичайного чи воєнного стану, або виникають внаслідок встановлення недемократичного режиму, коли функції місцевого управління виконують чиновники, призначені «центром»). У штучних одиницях можуть застосовуватися декілька варіантів місцевого управління:

- виборних органів самоврядування немає, є тільки призначені центральною владою чиновники;
- виборні органи співіснують з призначеними центральною владою представниками, адміністративно-територіальна одиниця має статус територіального колективу (наприклад у Франції);
- наявні тільки виборні органи всупереч концепції територіального колективу (наприклад рада і алькальд в Іспанії та Португалії).

Список використаних джерел

1. Бабаєв В. М., Волик С. В. Міжнародні спортивні змагання : механізми державного впливу на регіональний розвиток : [моногр.] / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : НУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 213 с.
2. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти : [моногр.]. Харків : ХНАМГ, 2010. 306 с.

3. Корженко В. В., Коваленко Н. В. Теорія та історія філософії публічного управління / *Філософія публічного управління* : [кол. монографія] / В. П. Солових та ін. ; наук. ред. В. П. Солових. Київ : НАДУ, 2020. С. 11–52.

4. Корженко В. В. Філософські засади «суспільства інтелекту»: до теорії ноосфери Володимира Вернадського / *Новий Колегіум*. 2017. № 2. С. 4–8. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKol_2017_2_4

МЕТОДИ ЗАПОБІГАННЯ ТРАВМАТИЗМУ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ АРМСПОРТОМ

Облочинська Ю.С.

Науковий керівник – Безкорвайний Д.О., канд. наук з фіз. вих., доцент

Студентський спорт є сферою діяльності, для якої характерний підвищений травматизм різного роду, що представляють загрозу для здоров'я спортсменів, ефективності їхньої тренувальної і змагальної діяльності. Армспорт на нинішньому рівні його розвитку за характером прояву м'язового зусилля можна віднести до швидко-силового виду спорту. Армспорт – це повноправний і захоплюючий вид спорту з добре розробленою системою тренувань і проведення змагань. Справа в тому, що в армспорті не можна відразу приступати до безпосереднього єдиноборства. Оскільки вже відомо, що без належної готовності м'язового, зв'язково-суглобового апарату, як верхнього плечового, так і нижнього тазового поясів до специфічних навантажень призводить до серйозних травм, які можуть поставити під сумнів подальші заняття армспортом. Удавана простота рухів створює у багатьох ілюзію доступності цього виду спорту. При чому необхідно підкреслити, що частота серцевих скорочень під час змагального поединку досягає 200 ударів за хвилину, а навантаження на ліктьові та плечові суглоби, зв'язки, кістки передпліччя та плеча дуже велика і досягає 150-200 кг. На тазостегновий суглоб і м'язову систему нижніх кінцівок припадає навантаження до 250 кг.

Найчастішими за кількістю випадків йдуть травми скелетних м'язів кінцівок, в даному випадку рук. За нашими даними, найбільша кількість травм в армспорті припадає на травми суглобів (ліктьов – 70 %, променевоzap'ясткового суглоба – 20 % і на травми і розриви м'язів – 10 %).

М'язи руки, так чи інакше, відповідають за її стабільну роботу, накопичення мікро розривів в цих м'язах врешті-решт призводить до ослаблення її функцій і падіння спортивних результатів, які спортсмени часто вважають втомою. Все це свідчить про те, що армреслінг вельми травмонебезпечний вид спорту, тому вкрай важлива